

Sinte unge menn er en uønsket effekt av en ønsket politikk, mener Arne Klyve.

BERETTIGET SINNE

TEKST: SIDSEL SKOTLAND

Morgendagens sinte menn kan bli mange. Typiske mannsjobber forsvinner, spesielt de ufaglærte. Unge gutter møter et stadig økende teoritrykk – mens de ofte har helt andre talenter. Talenter samfunnet ikke har bruk for. De havner i en maskulinitets- og identitetskrise og blir sinte. Berettiget sinte, skriver Arne Klyve i sin nye bok *Sinte unge menn i kunnskapssamfunnet*. Klyve er undervisningsjef ved Stiftelsen Bergensklinikkene.

Tapere Dette sinnet kanaliseres stadig sjeldnere mot politisk handling. Det vendes heller innover, eller mot uskyldige – gjerne mot andre underprivilegert grupper. Vi ser det tydelig i Paris og Berlin. Men det ulmer også her nord – det har allerede gnistra både i Göteborg og i Oslo.

– Vi har et mantra i de kapitalistiske samfunnene om at konkurranse skaper framskritt. Et mantra jeg har lyst til å forstyrre. Konkurranse skaper nødvendigvis betydelig flere tapere enn vinnere. Hva skal de gjøre? Hva er framskrittet for dem? Sinte unge menn er en uønsket effekt av en ønsket politikk, mener Klyve, og innrømmer at han er litt sinna sjøl.

– Boka kommer vel til å bli omtalt som skrevet av sint gammel mann, ler forfatteren, som i januar fyller 60 år.

Motstrøms Klyve er gjerne motstrøms. Han mener at en kritisk fagperson skal være brysom for makta, og han ønsker å peke på noen andre sammenhenger enn de som kommer fram til vanlig.

Slik sett må rusproblemer, kriminalitet og opptøyer forstås i sammenheng med kapitalisme, markedsekonomi og konkurranse. Motstrøms er han også når han uttrykkelig ønsker å veve sammen fag og verdier og setter en kile inn i den kunnskapsbaserte tenkninga.

Det er mange andre kilder til å gripe virkeligheten enn den. Skjønnlitteraturen for eksempel. Klyve har mange referanser til Dag Solstad i boka si.

Og han er lei individfokus. Lei av at rus- og kriminalitetsproblemer blir individualisert og de samfunnsmessige forklaringene nedtonet. Hvorfor stilles det så mange individuelle diagnoser og så få samtids- eller samfunnsdiagnoser? Han mener samfunnet får de problemene det fortjener.

Sorteringsmaskin Mye skade skjer i skolen. For mange er skolen en ukentlig påminning om at du ikke strekker til. Skoleplikten gjør det umulig å beskytte seg mot kvalitetssortering og konkurransenederlag. Du kan slutte på fotballen eller i korpset når nederlagene blir for store. På skolen må du gå – uansett. Det er en slags systematisk plaging av folk.

Det er skolesystemet, ikke lærerne, Klyve vil «ta». Og skolesystemet er i bunn og grunn først og fremst et symptom på de verdiene samfunnet prioriterer. Skolen er samfunnets sorteringsmaskin og har en usvikelig klassekarakter. De jobbene de kunne gått til, de som taper i konkurransen, er innhenta av teknologien eller satt bort til billigere land. Og enda verre: De samme kravene blir stilt til deg uansett hvilket nivå du sikter deg inn på.

– Nå må du på audition for å selge pølser i kiosk. Og du må huske å si «jeg liker å jobbe med mennesker» hvis du skal ha håp om å få jobben.

Ja, han er litt sinna. ●

Arne Klyve (2009): *Sinte unge menn: i kunnskapssamfunnet*. Folio forlag

---